

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR KOST- OCH IDROTTSVETENSKAP

Betydelsen av god spelförståelse inom fotboll

Eklöf David

Mai Khoa

Rapportsnummer:	12-36 VTXX-XX
Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Sports Coaching
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	VT/2012 - 36
Handledare:	Stefan Wagnsson
Examinator:	Claes Annerstedt

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR KOST- OCH IDROTTSVETENSKAP

Abstract

Rapportsnummer: VTX¹²⁻³⁶-XX
Titel: Betydelsen av god spelförståelse inom fotbollsspelet
Författare: Eklöf, David & Mai, Khoa
Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Program: Sports Coaching
Nivå: Grundnivå
Handledare: Stefan Wagnsson
Examinator: Claes Annerstedt
Antal sidor: 28
Termin och år: VT/2012
Nyckelord: Fotboll, Spelförståelse, Spelintelligens, Speluppfattning

Sammanfattning: Den här studien har genomförts med avsikten att belysa spelförståelse inom fotboll. Studien har utgått från en kvalitativ analys där semistrukturerade intervjuer har använts för att ta reda på vad spelare och tränare, med god erfarenhet och kunskap anser om spelförståelse. Syftet är att utifrån informanternas synsätt försöka finna komponenter som kan ingå inom det här komplexa området. Komponenterna försöker klargöras genom intervjufrågor som är baserade utifrån en teoretisk modell från Frisk & Ström (1997), som senare kommer att presenteras i studien. Detta för att på så vis kunna förtydliga vad spelförståelse innebär och vad informanterna anser om området.

Resultatet visade att samtliga intervjupersonerna ansåg att spelförståelse är viktigt, till med avgörande, samtidigt som de alla ansåg att det är någonting som går att träna. Frågan är dock till hur stor omfattning som det går att träna? Någon informant menade att spelförståelse helt och hållet är träningsbart, medan en annan framhävde arvets betydelse eftersom informanten ansåg att intelligens till en viss grad är en medfödd förmåga. Intervjupersonerna har även lyft fram olika träningsätt som kan förbättra spelförståelseförmågan.

Studiens förhoppning är att kunna framhäva den här essentiella förmågan inom fotboll, som med största sannolikhet också är vital inom andra komplexa lagidrotter. Det krävs fler studier och mer omfattande forskning för att förstå vad spelförståelse innefattar och hur man skulle kunna träna för att gynna utvecklingen av spelförståelse. Utifrån de erfarna och kunskapsrika informanterna hoppas studien kunna bidra med ett perspektiv av spelförståelse.

Innehållsförteckning

Förord	1
Inledning.....	1
<i>Syfte och frågeställningar</i>	1
Teoretiska begrepp och modell	2
<i>Förklaringsmodell från Frisk & Ström</i>	3
<i>Social spelförståelse</i>	4
<i>Intellektuell förmåga</i>	4
<i>Perceptuell förmåga</i>	4
<i>Fysiska kvaliteter</i>	5
<i>Alm & Fallbys modell av informationsprocessen</i>	6
Metod	7
Presentation av intervjupersoner	8
Resultat.....	10
Diskussion	20
<i>Resultatdiskussion och konklusion</i>	20
<i>Exempel på hur spelförståelse kan tränas</i>	24
<i>Metoddiskussion</i>	25
Referenser.....	27

Förord

Vi skulle vilja tacka vår handledare Stefan Wagnsson för hans vägledning och stöttning. Tack till Gustav Hessfelt som hjälpt oss med att ordna erfarna och kunskapsrika intervjupersoner. Tack till Remco Boere, Roger Gustafsson, Nordin Gerzic och Magnus Edlund för att ni kunde ställa upp och delge era intressanta och väldigt lärorika tankar och erfarenheter kring området. Tack även till familj och vänner för tålamod och stöttning under uppsatsskrivandet.

Inledning

Från England och Skottland kom fotbollssporten till Sverige omkring år 1860 och idag spelar varannan svensk 12-åring fotboll (Möller, Sandström, & Landström, 2010). Enligt Riksidrottsförbundet så är fotbollen den idrotten med flest utövare i ålderskategorin 13-20 år bland både killar och tjejer. Fotbollen är även den idrotten i Sverige med flest antal medlemmar. Svenska Fotbollsförbundet har därför valt att benämna fotbollen för Sveriges nationalsport.

Den svenska idrottstraditionen har i många fall präglats av en stark organisation och struktur, vilket bidragit till Sveriges många internationella framgångar (Frisk & Ström, 1998). Oftast förklaras Sveriges framgångar på både klubb- och landslagsnivå som ett resultat av fysisk och taktisk skicklighet, men när svensk fotboll inte är på samma nivå som utländska spelare och klubbar så skylls det oftast på en bristande teknik (Alm & Fallby, 2010). Kanske prioriteras andra egenskaper än spelförståelse inom svensk fotboll. Det kanske i själva verket handlar om en bristande spelförståelseförmåga än exempelvis teknisk otillräcklighet.

Forskningsområdet kring detta är relativt outvecklat och det finns ytterst få studier som behandlat spelförståelse som begrepp, inte minst från Svenska Fotbollsförbundet där endast en bok om spelförståelse hittades bland deras litteratur. Inte heller verkar det finnas någon entydig definition om vad spelförståelseområdet omfattar. Dessutom tycks det finnas en ovisshet gällande vetskapen om hur denna spelförståelseförmåga kan tränas och utvecklas. Vilket begrepp som används utomlands för spelförståelse har inte heller kunnat klargöras, utan den här uppsatsen har tillämpat engelska begrepp såsom; *game sense*, *game intelligence* och *game understanding*.

Syfte och frågeställningar

Begreppet spelförståelse kan ha många olika betydelser och innebörder. Den här uppsatsen försöker då ta del av erfarna personer med god kunskap kring detta. Vårt syfte är att utifrån informanternas synsätt försöka finna komponenter som kan ingå inom det här komplexa området. Komponenterna försöker klargöras genom intervjufrågor som är baserade utifrån en teoretisk modell som presenteras senare i studien. Detta för att på så vis kunna förtydliga vad spelförståelse innebär och vad informanterna anser om området. Anser intervjupersonerna exempelvis att området är viktigt? Är det någonting som går att träna och i sådana fall hur?

Uppsatsen försöker därför belysa spelförståelseområdet utifrån dessa erfarna personer, både ur ett tränar- men också ur ett spelarperspektiv. Förhoppningsvis kan kunskapen även användas inom andra lagidrotter, men uppsatsen kommer att utgå från fotboll och fotbollsspelandet. Följande frågeställningar kommer att vara centrala för uppsatsen:

- Är spelförståelseförmågan viktigt för fotbollsspelaren?
- Finns det olika typer av spelförståelse?
- Är spelförståelsen någonting som är träningsbart?
- Hur skulle man i sådana fall kunna utveckla den här förmågan?

Teoretiska begrepp och modell

Inom Svenska Fotbollsförbundet (SvFF) betraktas begreppen spelförståelse och speluppfattning olika. Med spelförståelse menar SvFF att spelaren har en bild av spelets idé kopplad till anfallsspelets och försvarsspelets grundförutsättningar (teoretiskt). Med speluppfattning menar SvFF att spelaren värderar och uppfattar situationer samt fattar kloka beslut för lagets bästa, dvs. välja rätt beslut under pågående spel (praktiskt) (Ericson & Andersson, 2010).

Bjurwill har i sin rapport *Lagbollspelets didaktik* (1991), forskat inom spelförståelseområdet. Han definierar begreppet spelförståelse och speluppfattning: *"Speluppfattning är ett begrepp som ska tilldelas spelaren ensam, inte tränaren. Det ska hänföras till spelets praktik och till den skicklighet spelaren besitter"* (Bjurwill 1991, s. 75).

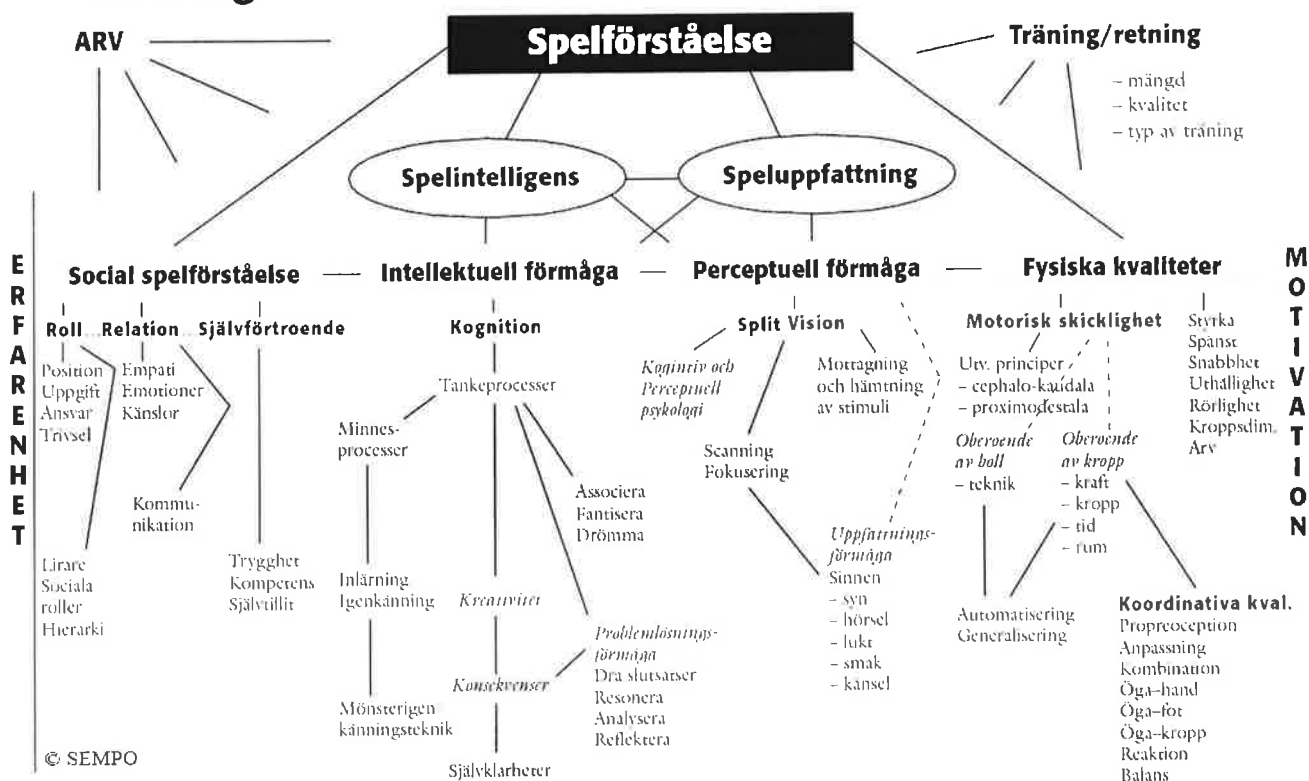
Bjurwill menar däremot att tränaren inte behöver ha en god speluppfattning: *"Däremot måste tränaren ha en god spelförståelse, och det är någonting annat. Den spelförståelse som tränaren måste ha tar sin utgångspunkt i ett fågelperspektiv, där tränaren ser spelet i sin helhet och ovanifrån"* (Bjurwill 1991, s. 75). Som Bjurwill förklarar så hänger både spelförståelse och speluppfattning ihop, eftersom spelaren inte har någon nytta av att endast kunna använda sig av den teoretiska delen. Det är på fotbollsplanen som kunskaperna ska omsättas och där spelaren faktiskt har användning av kunskapen. Båda spelförståelse och speluppfattning behövs för att spelaren ska kunna utvecklas och bli så bra som möjligt.

Med stöd från Sveriges Olympiska Kommitté har författarna Frisk & Ström (1997) framtagit en rapport och även skrivit en bok om spelförståelse. De beskriver spelförståelse som en allmän förståelse om spelet, sitt eget spel och även motståndarnas. Det har att göra med hur spelarna omsätter det de uppfattar i en kognitiv bearbetning för att sedan ta beslut. Mer specifikt handlar det om att samla in intryck för att kognitivt bearbeta informationen, sedan ta beslut och slutligen agera och reagera genom praktiska handlingar på fotbollsplan:

"Spelförståelse i den här meningen måste innebära att man mycket snabbt uppfattar en situation och sätter in den i ett sammanhang som man kognitivt har i huvudet. Sedan gäller det att kunna omsätta det i praktisk handling." (Frisk & Ström 1997, s. 13).

Frisk och Ström (1997) har utvecklat en förklaringsmodell av begreppet spelförståelse där spelförståelse är det övergripande, medan spelintelligens och speluppfattning samverkar tillsammans med huvudbegreppet. Se modellen nedan:

Förklaringsmodell

Figur 1. Förklaringsmodell av begreppet spelförståelse (Frisk & Ström, Spelförståelse, 1997)

För att vara mer detaljerad så finns det fyra underkategorier som författarna valt att kalla för: *Social spelförståelse*, *Intellektuell förmåga*, *Perceptuell förmåga* samt *Fysiska kvaliteter*. Varje underkategori innefattas av specifika beståndsdelar:

Social spelförståelse - handlar då bl.a. om *roller*, *relationer* och *självförtroende*. Frisk & Ström (1998) skriver att det är viktigt för spelförståelsen att förstå andra spelare och deras ageranden på banan. Enligt författarna är det då viktigt med goda relationer där spelarna kommunicerar med varandra för att klargöra hur andra spelare tänker i olika situationer, samt vad de har för avsikter med sitt agerande. Det är inte heller bara spelmässiga relationer som då är viktiga, utan även de sociala relationerna. Frisk & Ström menar då att spelarna får en ökad respekt för varandra genom att känna till andras kompetensområden. En attraktionskraft kan ökas mellan individerna om spelarna märker att de har mycket gemensamt. Däremot måste inte spelarna älska varandra bara för att de spelar i samma lag, men att det är viktigt att man respekterar och accepterar varandra.

För att skapa en tydlighet i varje spelares roll så krävs det att förväntningar och arbetsuppgifter klargörs inom varje roll. Det krävs att spelarna klarar att utföra det som förväntas av dem i varje roll. Klarhet över rollen innebär att tränaren klart och tydligt har förklarat vilket ansvarstagande som ligger på rollen så att spelaren kan utföra detta under tävling och under stressmoment (Lindwall, Johnson, & Åström, 2002).

Intellektuell förmåga - Den intellektuella förmågan har att göra med det förstånds- och förnuftsmässiga hos människan. Modellen från Frisk & Ström (1997) tar då upp ett centralt begrepp i *kognition* som härstammar från latinets *cognitio* och som kan översättas till; att uppfatta, tänka, lära känna/rekognosera (Hassmén, Hassmén, & Plate, 2003). Inom den kognitiva psykologin betraktas människan som en tänkande, rationell och medveten varelse som utifrån egna erfarenheter och upplevelser skapar sig sin bild av världen. Den kognitiva psykologin inriktar sig på människans informationsprocesser, d.v.s. hur denne organiserar inkommande information. (Hassmén, Hassmén, & Plate, 2003).

Enligt Frisk & Ström (1998) så är kognitionen är central beståndsdel av spelförståelsen. Den kognitiva förmågan kan beskrivas som människans intellektuella funktioner som exempelvis är *minnesfunktioner, lärande, igenkänning* och *problemlösningsförmåga*. Den kognitiva processen beskrivs som det sätt att bearbeta och konstruktivt använda det vi uppfattar, vilket sker kontinuerligt. Frisk & Ström skriver även att människans intellektuella funktioner och förmåga kan skilja sig från person till person, men att det går att förändra spelarnas sätt att tänka i och inför en spelsituation. Det handlar då om att öva på att rikta uppmärksamheten mot det som är mer relevant i förhållande till problemlösningen. Det gäller som fotbollsspelare att även snabbt omvandla allt detta i en praktisk handling. En fotbollsspelare har motståndare att ta hänsyn till och det går då inte att sätta sig ned för att i lugn och ro fundera över vilken lösning som ska användas, eftersom det då i sådana fall innebär att situationen rinner ur sanden och det då "redan är för sent". Fotbollsutvecklingen har inneburit ett högre tempo på fotbollsplanen vilket medfört att spelarna fått mindre tid på sig.

Den kognitiva och intellektuella bearbetningen måste ske på en bråkdel av en sekund för att informationen ska kunna omsättas till en praktisk handling på fotbollsplan. För att spelaren ska kunna bearbeta och omvandla det som uppfattas, så måste först och främst information inhämtas. Detta görs med hjälp av vår perceptuella förmåga vilket beskrivs här näst.

Perceptuell förmåga - Perception betyder varseblivning, förnimmelse och uppfattningsförmåga. Från Frisk & Ström definieras perception som; "det vi uppfattar med våra sinnen" (Frisk & Ström 1997, s. 17). Eftersom spelförståelse handlar om spelarnas förmåga att omsätta det de uppfattar i en snabb kognitiv bearbetning, så måste information och intryck samlas in. Frisk & Ström skriver om stimuli, dvs. företeelser och situationer som ger upphov till sinnesuttryck. Denna mottagning och hämtning av stimuli är då grunden för det som senare ska bearbetas i hjärnan. För att hämta stimuli så behöver vi en god perceptionsförmåga. Enligt www.psykologiguiden.se (2012) så innebär den perceptuella faktorn: "Förmåga att snabbt uppfatta detaljer och strukturer i mönster". Våra sinnen är då viktiga för denna inhämtning av information. Syn-, hörsel-, och känslointryck förs sedan vidare till hjärnan.

Fysiska kvaliteter - vilket från modellen omfattar den motoriska skickligheten och koordinativa kvaliteter. Den motoriska förmågan innebär enligt Frisk & Ström (1998) vår skicklighet att utföra den rörelse vi avser och vill utföra. Detta handlar egentligen om samarbetet mellan nerver och muskler där spelarens val av agerande först "programmeras" så att nervsignaler skickas till rätt muskelgrupper, innan utförandet slutligen kan genomföras. Mer om detta kommer lite längre ner när Alm & Fallby (2010) presenterar deras modell av den så kallade *informationsprocessen*. Vidare skriver Frisk & Ström (1998) att man inom lagidrotter vill fokusera så lite som möjligt på bollen, för att istället kunna rikta uppmärksamheten på spelet. Likaså innebär att en god kroppskontroll och koordination att spelaren kan vara mer oberoende av kroppen för istället kunna ägna mer tid åt spelet.

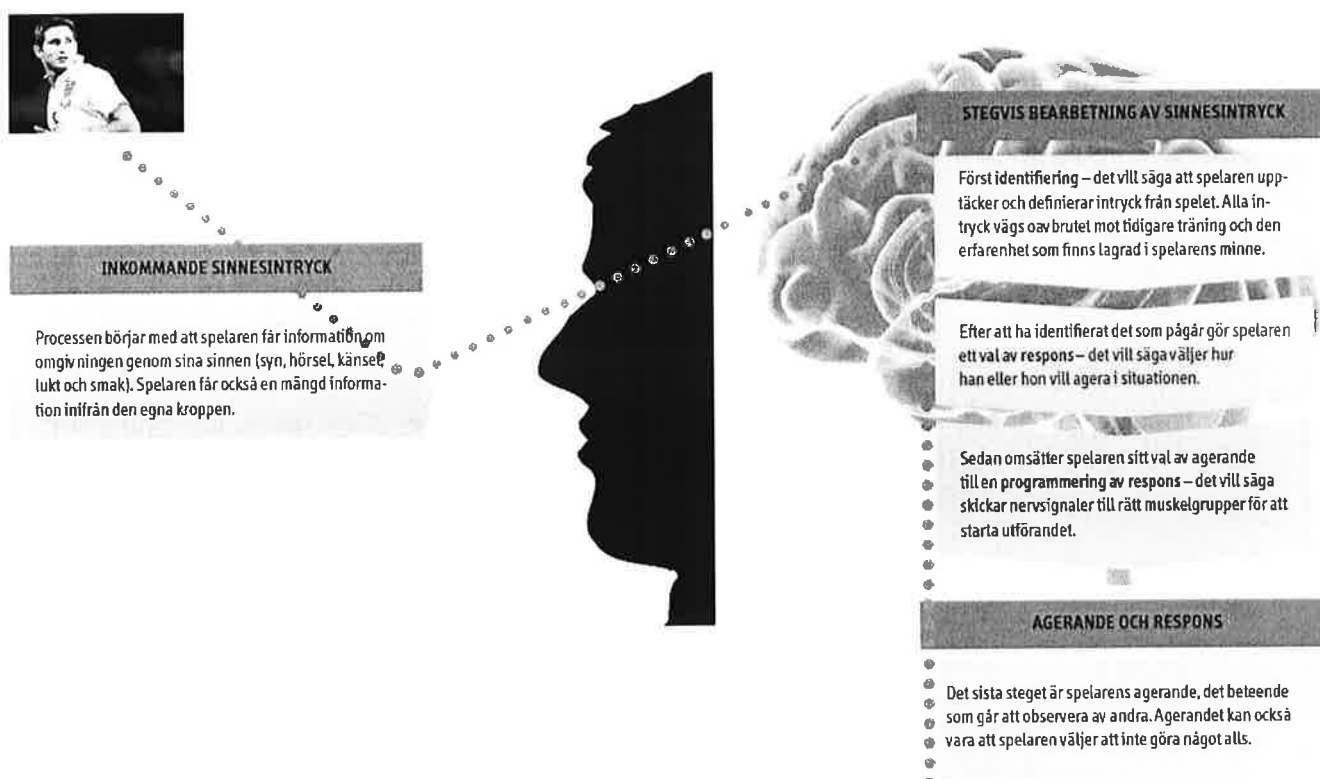
Egentligen utgår all motorisk inläring på att varje ny rörelse måste övas och återupprepas så att den kan bli automatiserad. På så vis kan vi göra två saker samtidigt om den ena automatiserats (Alm & Fallby, 2010). Spelarna skall alltså helst vara både oberoende av kroppen men också oberoende av bollen, vilket kan anses som en motorisk skicklighet.

Det finns ytterligare aspekter som påverkar spelförståelsen. Dessa är enligt modellen arvsanlag, träning, motivation och erfarenhet. Modellen hänvisar även till andra variabler som kan vara relevanta för området, bland annat spelintelligens som enligt modellen handlar om problemlösning genom att besluta och agera snabbt. Spelförståelse kan därför betraktas mer djupgående än bara teori och praktik. I den här uppsatsen kommer vi därför att utgå från förklaringsmodellen ovan som visar att spelförståelse är mer än teori och praktik. Uppsatsen kommer också utgå från Frisk & Ströms (1997) definition av spelförståelse, där spelförståelsen förefaller som det övergripande samtidigt som den samverkar med spelintelligens (kognitiv bearbetning och beslutstagande), och speluppfattning (perceptuell förmåga och insamling av information). Komponenterna som finns i modellen samverkar med varandra.

Enligt Bjurwill (1991) så bör spelförståelse och speluppfattning inte urskiljas som svart och vitt. Dessa begrepp är någonting som samverkar för bästa möjliga utfall. Både spelförståelse och speluppfattning hänger ihop eftersom spelaren inte har någon nytta av att endast kunna använda sig av den teoretiska delen. Det är på fotbollsplanen som kunskaperna ska omsättas och där spelaren faktiskt har användning av kunskapen. Båda delarna behövs för att spelaren ska kunna utvecklas och bli så bra som möjligt.

Från Alm & Fallby (2010) finns en förklaringsmodell där författarna på ett förenklat sätt förklarar vad som händer i huvudet på en spelare från att denna erhåller information och sinnesintryck, till att slutligen omsätta informationen i val av agerande och respons på fotbollsplanen (se figur 2). De jämför då människan med en dator på det sätt en dator arbetar med att ta in information som sedan bearbetas. Processen börjar med inkommande sinnesintryck där spelaren får information om omgivningen genom sina sinnen (syn, hörsel, känsel, lukt och smak). Dessa intryck upptäcks och identifieras av spelaren. Informationen skickas sedan vidare och når hjärnan där bearbetningen av sinnesintryck sker. Författarna skriver: "*Alla intryck vägs in oavbrutet mot tidigare träning och den erfarenhet som finns lagrad i spelarens minne*" (Alm & Fallby 2010, s. 67). Därefter gör spelaren ett val av hur

denne väljer att agera i situationen, utifrån den insamlade informationen och identifieringen av tidigare erfarenheter. För att kunna utföra agerandet på plan så måste valet först ”programmeras”, det innebär att nervsignaler skickas till rätt muskelgrupper. Slutligen omsätts spelarens val i form av ett agerande på planen, agerandet kan även vara att spelaren väljer att inte göra någonting alls. Ju snabbare detta kan utföras; att identifiera, välja, programmera och slutligen utföra, kan innebära stora tidsvinster på planen. Tiden som denna informationsprocess kräver, kallar författarna för reaktionstid. Denna reaktionstid kan förkortas genom att spelaren automatiserar delar av processen och känner igen situationer samt rörelsemönster. Detta utvecklas då genom själva fotbollsträningen där spelaren utsätts för situationer och beslutstagande.

Figur 2. Förklaringsmodell av "Informationsprocessen - I huvudet på en spelare" (Alm & Fallby, 2010)

Det här området är utvecklingsbart och går absolut att träna. Frisk & Ström (1998) lyfter fram några exempel på hur spelförståelseförmågan kan utvecklas. De tar upp problemlösning och menar att det är viktigt att spelarna själva löser problemen som uppkommer. De påpekar även vikten av spontanidrotten, där utövarna idrottar på sina egna villkor och hittar sina egna lösningar genom lek och glädje. Genom det glädjefyllda spelet hamnar utövarna ofta i utmanande spel- och matchsituationer som främjar spelförståelsen. Spelarna lär sig genom upprepningar vilket ger erfarenhet, som på så vis främjar egna lösningar. Det handlar alltså

inte bara om arv och miljö, utan spelförståelseförmågan är något som är påverkbart genom träning (Frisk & Ström 1998).

Metod

Denna studie är utformad utifrån en kvalitativ analys (Kvale & Brinkmann, 2009). Valet av denna metod gjordes för att försöka närma oss det här komplexa området. Detta blir för oss mer verkligt genom att komma i kontakt med studieobjekten som har stor erfarenhet och kunskap kring detta, och låta dem förklara deras uppfattningar om spelförståelseområdet. Kvalitativa forskningsintervjuer såsom semistrukturerade intervjuer har använts som datainsamlingsmetod. Vår tanke inför intervjuerna var att informanterna skulle delge sina tankar och idéer så utförligt som möjligt. Personliga intervjuer har därför genomförts mellan forskare och informant. Varför vi valde detta tillvägagångssätt med intervjuer är bl.a. för att intervjuer ger en större möjlighet att utnyttja informanternas kunskap och erfarenhet. Martyn Denscombe skriver: *"Även om intervjuer kan användas för att samla in enkla faktiska informationer så utnyttjas deras potential som datainsamlingsmetod bättre när de används för att utforska mer komplexa och subtila fenomen"* (Denscombe, 2009).

Eftersom begreppet spelförståelse kan ha så många olika betydelser så har den här studien utifrån informanternas synsätt, försökt finna komponenter som kan ingå inom det här komplexa området. Detta för att på så vis kunna förtydliga vad spelförståelse innebär och hur det skulle kunna gå att utveckla. Spelare och tränare med god erfarenhet och kunskap kring det här området har intervjuats. Det har då varit en bedömningsfråga att komma fram till vilka spelare och tränare som anses lämpliga. Ett snöbollsurval har då legat till grund för studiens val av intervjupersoner, däremot har önskeobjekten inte alltid varit åtkomliga. En del av våra intervjuobjekt har uteslutits p.g.a. geografiska avstånd, medan andra inte har varit tillgängliga på grund av tidsbrist från båda parter. Fyra intervjuer har genomförts med hänsyn till den tidsaspekt som funnits, varav tre intervjupersoner är eller har varit verksamma som tränare, medan en intervjuperson är aktiv som spelare på svensk elitnivå. Att det blev just tre tränare och en spelare var från början inget medvetet val, men med tanke på den tidsaspekt som fanns så kändes sammanlagt fyra intervjuer som lämpligt för den här studiens omfång. Kontakten med intervjupersonerna togs av oss uppsatsskrivare, antingen genom en direktkontakt till informanterna eller via en koordinator som arbetat för den avsedda fotbollsklubben. Frågorna som använts under intervjuerna har utgått från den intervjuguide som framtagits. Intervjuguiden med de frågor som har använts finns åtkomlig som bilaga (se bilaga 1). Frågorna från intervjuguiden har då försökt täcka modellens komponenter av spelförståelse, d.v.s. studien har försökt sätta in de delar och komponenter som påträffas från den teoretiska modellen. Någon del från modellen kan ha missats samtidigt som frågorna kanske inte varit helt valida och givit det svar som önskats. Frågorna har ställts på ett sådant öppet sätt som uppmuntrat informanterna till att utveckla sina svar. Intervjuerna kan möjligtvis ha pendlat mellan semi- till mer ostrukturerade intervjuer där intervjupersonerna fått tala fritt. Varje intervju har även spelats in efter intervjupersonernas godkännande, för att sedan transkriberats och analyserats. Intervjuerna har skett i en lugn och trygg miljö på intervjupersonernas

”hemmaplan”. När vi spelat in intervjuerna så har vi också använt oss av två ljudinspelare för att gardera oss och minimera risken för tekniska misstag. Samtliga intervjuer har skett med båda oss uppsatsskrivare på plats, förutom vid ett tillfälle då vi författare befann oss på två olika orter. Den ena av oss ansvarade för frågorna under intervjun, medan den andra fanns till som stöttning och kunde flika in med följdfrågor. En av intervjuerna utfördes även på engelska eftersom informanten ursprungligen kommer från Holland.

En kvalitativ ansats har genomförts från data som samlats in, vilket sedan har tolkats utifrån Frisk & Ströms (1997) teoretiska förklaring till modell. När det gäller forskningsetiska hänsynstaganden så har studien strävat efter att förhålla sig till de forskningsetiska aspekter som finns. Studien har tagit hänsyn till informationskravet där vi innan intervjuerna inlett med att informera om forskningsprojektet; vad studien handlat om, varför vi valt att göra den här studien, vilka vi är och vilket universitet vi kommer ifrån etc. Sedan har deltagare efter samtyckeskravet fått bevilja sitt deltagande. Det har varit helt frivilligt att delta. Likaså har vi tagit hänsyn till konfidentialitetskravet och varit noggranna med deltagarnas samtycke om att spela in intervjuerna och publicera deras namn i forskningsrapporten. Samtliga deltagare i rapporten fick denna skickad till sig för att ha möjligheten att granska rapporten och ytterligare stärka samtyckeskravet innan den publicerades. Till sist så har studien även tagit nyttjandekravet i beaktning där alla insamlade uppgifter handskats med varsamhet och endast för forskningens ändamål.

Presentation av intervjupersoner

Remco Boere

Remco Boere kommer ursprungligen från Holland och hade tidigare en professionell spelarkarriär i bl.a. Gil Vicente (Portugal), FC Iraklis (Grekland), AA Gent (Belgien), Vitesse Arnhem (Holland), Roda JC (Holland). Som tränare har han varit verksam i bl.a. Qatars U-20 landslag (herrar), Al Jazira FC (herrar) och AL Gharaffa Doha Qatar (herrar). Idag är han bosatt i Sverige och är verksam som tränare i Köping FF, samt jobbar för akademien i Västerås SK och som fotbollsinstruktör för Brinellskolan i Fagersta.

Magnus Edlund

Magnus Edlund arbetar idag som assisterande tränare för IFK Göteborg. Han har tidigare spelat i Friska Viljor mellan åren 1976 – 1986. Som tränare har Magnus bl.a. varit i Gunnilse IS mellan åren 1988 – 2006 och i BK Häcken 2007 – 2008. Magnus har även arbetat som talangutvecklare för Svenska Fotbollsförbundet under åren 1999-2006, samt varit riksinstruktör på Svenska Fotbollsförbundet 2009-2011 där han bl.a. arbetade med att utbilda de allsvenska tränarna.

Roger Gustafsson

Roger Gustafsson är idag verksam som lärare/fotbollsinstruktör på Änglagårdsskolan där han också är akademiansvarig. Han spelade bl.a. för Gais, IFK Göteborg och BK Häcken under sin aktiva karriär. Roger fortsatte att jobba i IFK Göteborg efter sin spelarkarriär som A-lagstränare där han förde laget till fem SM-guld. Roger har även varit verksam som sportchef för IFK Göteborg under några år.

Nordin Gerzic

Den enda spelaren som vi har intervjuat är Nordin Gerzic. Under sin karriär har han tidigare bl.a. spelat i Örebro SK och Eskilstuna City FK. Sedan 2012 har Nordin spelat för IFK Göteborg. Han har även representerat Sveriges A-landslag. På IFK Göteborgs hemsida anser Nordin att en av hans främsta egenskaper är spelförståelsen.

Resultat

I resultatdelen nedan så kommer resultatet att presenteras utifrån den förklaringsmodell som finns beskriven tidigare. Det som kommer att presenteras är de fyra komponenterna utifrån förklaringsmodellen. Först får vi ta del av vad informanterna anser om *social spelförståelse* och deras syn på vad detta innebär. Sedan kommer *perceptuell förmåga* följt av *intellektuell förmåga* och slutligen kommer *fysiska kvaliteter* att presenteras på liknande sätt. Under varje del så kommer Roger Gustafsson, Magnus Edlund och Remco Boere att först ge sin syn på de olika komponenterna, för att Nordin Gerzic sedan ska ge sitt spelarperspektiv på området. Detta för att särskilja mellan tränares perspektiv och spelares perspektiv. Utifrån rapportens fyra centrala frågeställningar så har även ett resultat sammanställts lite längre ned där informanterna ger sin syn på frågeställningarna.

Social spelförståelse

Enligt teorin från Frisk & Ström (1998) så kan spelförståelsen gynnas av att spelare förstår andra spelare och deras ageranden på banan. Det är då viktigt med goda relationer där spelarna kommunicerar med varandra för att klargöra ett gemensamt tänk. Det handlar då om både spelmässiga relationer, men också om de sociala relationerna. Roger Gustafsson ger ett exempel där två spelare inte förstår spelet på samma sätt och där den ena spelaren upplevde att han ville spela ett väggspel, medan den andra spelaren inte såg samma bild utan ville ha en boll i djupled. Kan man förstå varandra bättre som spelare så ökar möjligheten till att lyckas på planen.

Roger menar också att det kan underlätta för spelarna om de förstår spelet på ett likartat sätt. Han förklarar hur IFK Göteborg hade stora framgångar i slutet på 70-talet fram till början av 80-talet, med Sven-Göran Eriksson som tränare. På det sätt som Sven-Göran arbetade med sitt lag, skapade det trygghet för att lyckas. Detta gjordes genom att ägna största delen av träningstiden till hur de skulle spela. Sven-Göran gjorde varje spelare till expert på sin roll i laget. Spelarna fick en utvecklad spelförståelseförmåga för det spel som han förespråkade. De blev trygga i sina roller och ökade även en förståelse för andras roller, vilket gjorde att spelarna på det sättet också fick en total spelförståelse av just det spelet. Roger förklarar:

Högerbacken visste exakt vad han skulle göra men de andra förstod också vad han gjorde, och varför han gjorde det. Så de fick ju en total spelförståelse av det spelet som de spelade.

Magnus Edlund säger att skickliga spelare har tendens att lättare hitta och förstå varandra genom att de läser av varandra mycket snabbare. Han misstänker att Barcelonas spelare utan att de älskar varandra, ändå har en god respekt för varandra. Däremot är han inte säker på att spelförståelseförmågan behöver gynnas av en relation vid sidan av fotbollen:

Jag menar om jag gillar dig, så klart jag vill ju att det går bra för dig på banan också. Det är klart att det måste finnas någonstans, fast jag vet inte hur avgörande... Det kan jag inte säga. Jag tror att det är många spelare där ute som inte alltid varit jätteuppskattade alltså, men varit bra ändå.(...) Så bara för att jag gillar dig så är det inte säkert att vi är så jäkla bra på plan tillsammans. Det är inte säkert att vi triggas varandra på plan.

Även Remco Boere är inne på samma spår. Han tror inte att relationerna vid sidan av planen spelar lika stor roll för professionella spelare. En fullständigt professionell och målmedveten spelare bryr sig i första hand om att vinna oavsett vänskap eller inte. Från tidigare erfarenheter så har han haft spelare som favoriserat varandra och som hela tiden försökt passa varandra. Under en del av sin tid som tränare i Qatar, så använde sig laget av 2D-skärmar under matcherna för att kunna analysera spelarna och spelet efter matcherna. Det var då man upptäckte och såg att det var två spelare som väldigt ofta sökte varandra trots att andra medspelare befann sig i bättre lägen. Å andra sidan har Remco även haft spelare som inte trivdes och stod ut med varandra, vilket även det blev lidande på planen.

Som spelare så anser Nordin Gerzic att samspelet kan utvecklas genom att spelarna lär känna varandra:

Alltså tillslut lär du dig hur den andra vill spela, då anpassar du dig mer efter honom liksom. Det är enklare att spela med spelare som du spelar med längre eftersom du vet hur de vill ha bollen, hur de springer och vilka ytor de söker oftast.

Perceptuell förmåga

Informanterna verkar vara överens om att det kognitiva samspelet är nödvändigt för spelförståelsen. Därför måste hjärnan förses med information och intryck vilket insamlas perceptuellt från våra sinnen. Framförallt verkar syn och hörsel vara centrala beståndsdelar för denna inhämtning av stimuli och information. Remco Boere säger:

I think the eyes and the ears are nearly organs which receive information, but it's always the brain to do something with that (...) I mean I can hear Chinese. I can hear it, my ears will bring the Chinese to my brain, but can't do shit with it.

Han menar att vi kan samla in information men att hjärnan behövs för att vi kognitivt ska kunna bearbeta informationen. Därför är det i slutändan upp till hjärnan att tolka och bearbeta informationen som samlats in. Även Magnus Edlund utgår från hjärnan. Han anser att huvudet är en gigantisk processor som förses med många olika lösningar som sedan lagras. För att processorn ska kunna lagra alla dessa lösningar så behövs det fotbollsträning där spelarna upprepade gånger får möjligheten att ställas inför samma situation. Den perceptuella förmågan blir också nödvändig för insamlingen av information och intryck:

Självklart så är ögon jätteviktiga, säkert hörseln också. Jag är inte säker på att lukten är lika... Men någonstans finns det väl någon slags rangordning, men alla borde väl samverka på något sätt. Men att du måste jobba med det här och få så många saker inne i processorn, det är jag helt övertygad om.

För annars vet jag inte hur vi..., det är inte så att vi föds med en lösning eller. Jag menar, att Messi gör det här är ju därför att han har gjort det en massa gånger. Så är det bara.

Jag tror att det är mer metodisk träning av sinnen i fotbollsträning för att i spelet (knäpper med fingrarna) testa om de där funkar liksom. Reaktioner, instinkter...

Att synen har betydelse för spelförståelsen är också något som också Roger Gustafsson anser. Roger pratar därutöver även om hörseln inverkan i fotbollsspelet:

I fotboll så använder du hjärnan, då måste du använda dina sinnen fullt ut. I fotboll är det ju mest synen, men det kan vara ljudet, att du hör någon flåsar dig i nacken exempelvis, och känner att det är ju en spelare som är strax höger om mig nu, och då vänder jag åt andra hållet.

Även ur ett spelarperspektiv är det viktigt att vara uppdaterad på planen. Nordin Gerzic försöker hela tiden orientera sig och tänka på vad han har omkring sig på planen, var han har sina med- och motspelare redan innan han fått bollen. För honom är det viktigt att ha full kontroll:

Genom att vara vaken och hålla koll hela tiden bakom din rygg, vad har du bakom ryggen hela tiden, speciellt som mittfältare när du hämtar mycket boll måste du veta var du har folk omkring dig. Och det tror jag att spelförståelse är i sig.

Att synen är den viktigaste beståndsdel för att samla in information är det ingen tvekan om. Däremot menar framförallt Remco att det handlar om *hur* hjärnan bearbetar och tolkar den information som intas, vilket blir avgörande för hur bra spelförståelse spelaren har.

Intellektuell förmåga

Att hjärnan och det intellektuella är väsentligt för fotbollspelandet och spelförståelsen anser alla informanterna. För Remco så handlar spelförståelseförmågan om att bearbeta all information till ett snabbt och korrekt beslutstagande. Han menar att en god spelförståelseförmåga ger spelaren mer tid och fler möjligheter:

For me it is the ability to process information. And the more you can do with that, the better you are in understanding the game. And taking the right decisions.

And intelligence doesn't mean that you have to study on university or have to be a chirurgic. But it's just the speed in which you can process. You have a processor up there, and it is just the timer. How quick you can lose certain things, given to one thing or two things, or twenty thousand things.

För honom är intelligens till en viss del en talang, någonting som du fått från arvet. Intelligens för honom innebär inte att spelaren måste studera på universitet, utan det handlar istället om hur snabbt du kan bearbeta informationen. Även Magnus anser att hjärnan är en gigantisk processor, vilket förser spelaren med lösningar. Magnus vill gärna att hans fotbollsspelare är mer kreativa, att de inte bara använder "reptilhjärnan" för att lösa situationer på fotbollsplan. Reptilhjärnan är den funktion som utgår från vanor, att vi gör saker rutinmässigt enligt Magnus. Genom att inte bli alltför schemabunden utan istället ställa spelarna inför nya situationer och utmaningar, så tror Magnus att spelarna får använda mer än bara sin reptilhjärna:

... det är klart att vi gärna vill att våra fotbollsspelare är här ute i hjärnbarken och är kreativ. Men det krävs ju också mycket energi. Så för att vi ska överleva så är vi ju oftast i., måste hjärnan vila så är vi ju tillbaka i reptil. Och reptilhjärnan är precis det vi gör med vanor varje morgon och vi gör rutinmässigt. Fan, vi skulle inte orka, vi skulle inte orka vara smart hela tiden. (...) Men om vi säger så här då, om vi kan koppla på den här kreativa delen i fotboll lite mer så här (knäpper med fingrarna), så det är klart att det hade varit oerhört gynnsamt alltså. Men det är för många spelare som spelar med reptilhjärnan, gör saker för att man brukar det; "Nej, men bollen kommer här, jag brukar sparka ut den för att jag är innerback".

Roger pratar mycket om bilder som man har i hjärnan och att man har skapat sig färdiga lösningar redan innan situationer uppstår. Det är en form av automatiserade saker man utför. Han pratar vidare om att det är olika delar av hjärnan som aktiveras. Enligt Roger har forskarna redogjort att det endast är en del av hjärnan som aktiveras om någonting händer eller när du ser någonting teoretiskt. Men om du praktiserar och utför det så är det två delar av hjärnan som arbetar. Hur ska man då jobba med detta enligt Roger? Det gäller att försöka få

spelarna att spara de "bra" bilderna. Saker som spelarna har lyckats med under träning och match. Vidare nämner han att misslyckande situationer inte ska sparas. Det ska tas bort, precis som i en digitalkamera där du endast sparar de bra bilderna. De lyckade bilderna är de som sedan ger bra lösningar i hjärnan.

... så när den situationen, samma situation under träning uppstår i matchen, (Roger knäpper med fingrarna) med automatik ska den bilden komma fram och så gör man den lösningen utan att tänka.

De kanske gör ett bra väggspel så ska de försöka spara det då; "Spara det väggspellet nu Johan, tänk hur du gjorde". När de misslyckas så ska de deleta, ta bort, radera det. Så du inte funderar på det och då sätter sig också den bilden man misslyckade med (...) det ska helst vara bra bilder, bra lösningar i hjärnan hela tiden.

När det kommer till ett spelarperspektiv så är Nordin enig med övriga informanter om att den kognitiva delen är viktig i fotboll, till och med kanske den viktigaste egenskapen. På frågan om hjärnan och tänkandet svarar Nordin följande:

Ja, absolut. Det tror jag är bland det viktigaste i dagens fotboll, för att det har blivit så pass, som jag sa, det är så intensivt och det går så fort. Så du måste redan vara..., innan du får bollen måste du redan veta vad du ska göra av den och hur det ser ut bakom dig. Så jag tror en väldigt stor del av fotbollen är mentalt nu.

... som jag sa innan, vara påkopplad hela tiden och veta vad du har omkring dig och då lösa situationen och så, för att i dagens fotboll har du inte det där att du kan ta emot bollen och ta det lugnt liksom, det finns inte det här längre. Nu spelar ju många lag med, man pressar mycket och tufft och då gäller det att spela fort.

Det går att särskilja mellan Rogers och Nordins perspektiv när det handlar om att bearbeta och reflektera kring tränings- och matchsituationer. Nordin analyserar situationer som han har gjort bra men också mindre bra, medan Roger enbart vill spara de bra situationerna och jobba utifrån de bra bilderna, för att skapa sig ett positivt register av tänkbara lösningar.

Fysiska kvaliteter

Magnus anser att det ska finnas en form av jämvikt när det gäller fysisk, teknisk och taktisk förmåga. Det spelar ingen roll om du har en bra perception om du inte har tillräckligt bra tillslag eller bra mottagning. Magnus beskriver det som en pall med tre ben:

Om jag ska säga så här, jag ser det som en pall med ben. Om vi säger tre ben, om det ena benet skulle stå för någon form av teknisk kvalitet, teknisk skicklighet, teknisk färdighet. Och det andra benet skulle stå för någon form av, ehm vad ska man kalla det för, taktisk färdighet och så. Då står inte den där pallen så speciellt bra om inte du har en fysik.

Rogers syn på fysik är att spelaren exempelvis inte behöver vara blixtsnabb för att lyckas i fotboll. Spelaren kan istället utnyttja andra egenskaper, exempelvis sin teknik eller spelförståelse för att förstå spelet mycket bättre än den spelare som är fysiskt snabb:

Vi brukar ju ta det exemplet att man inte behöver vara jättesnabb för att bli bra i fotboll. Vad gör vi då om du inte är snabb i att spela fotboll? Jo, vad gör man, jo man går på att använda andra egenskaper, använda sin teknik, utveckla den enormt. Använda sin, då brukar jag säga då din spelförståelse, så man förstår spelet mycket bättre än den snabbe som då kanske lever mycket på sin snabbhet och kanske inte då behöver utveckla sin spelförståelse. Det är ju tyvärr så att den snabbe har mycket gratis och springer mycket i djupled hela tiden och alla är jätteglada då under ungdomsåren.

Enligt Remco så har den fysiska förmågan ingenting med spelförståelsen att göra. Den fysiska förmågan, och även den tekniska förmågan, är endast någonting som kompenserar bristen av spelförståelse:

If you are very quick so you are much quicker than other players, that will might help you compensate your lack of, how you call that..., spelförståelse.

I mean those are the football qualities and yeah, the better they are in combination with a better spelförståelse make you a much better football player. That's clear.

Nobody denied Einstein is a genius is his brain, but he can't play football because he doesn't have the physical abilities. So it's always a combination of course. And the better you are physically, the more I think you can compensate in spelförståelse.

Att utveckla snabbhet kommer inte göra spelaren till en intelligentare spelare, däremot kan det kompensera spelförståelseförmågan. Liksom Magnus exempel om pallen med tre ben, så är en kombination alltid att föredra som fotbollsspelare, att spelaren både besitter en god spelförståelse men också en god fysik och teknik. Så Remco ställer sig frågan var man ska börja. Vad är hönan och vad är ägget? Han ger exempel på spelare som har förmågan att slå fantastiska bollar, men om inte du vet var du ska löpa så uppstår det ett problem. Likaså tvärtom, om du har spelare som vet vart denne ska löpa men det inte finns någon spelare som klarar av att slå den bollen, så uppstår det också ett problem. För Roger så utgår det från spelförståelsen, att spelaren först bör ha tanken för att sedan kunna utföra lösningen:

Egentligen utgår det från spelförståelsen och sen ska du ju ha teknik för att kunna utföra det. Den lösningen så att säga som du ser, den ska du kunna lösa då med din teknik. Punkt ett är ju att kunna se när du ska använda din teknik.

Nordin anser att en god kondition påverkar på det sätt att syre förses till hjärnan så att den inte kopplas bort vid trötthet. Enligt honom har den fysiska förberedelsen väldigt mycket att göra med fotboll, eftersom en fysiskt fräsch spelare klarar av att tänka mycket bättre.

Spelförståelse är ett viktigt område inom fotbollspelandet

Alla fyra informanterna anser att spelförståelseområdet är en av de viktigaste komponenterna i fotbollssammanhang. Roger menar till och med att spelförståelsen är helt avgörande. Spelaren kan exempelvis vara fantastisk på att dribbla eller ha förmågan att slå otroligt bra krossbollar, men allt detta måste vävas in i ett spel som passar laget. Kommer dribblingen när det borde varit en passning, eller om krossbollen kommer i helt fel läge, då blir spelförståelsen enligt Roger helt avgörande. Han menar också att allting utgår från spelförståelsen och sedan behövs det teknik för att kunna utföra lösningen. Punkt ett är dock att först kunna identifiera och se när tekniken ska användas.

Även Remco anser att den här spelförståelseförmågan är "highly important". En god spelförståelseförmåga hjälper spelaren till att snabbt fatta goda beslut, vilket ger spelaren mer tid på planen och öppnar för fler valmöjligheter. Framförallt så menar han att spelförståelsen är viktig eftersom det enligt honom är en förmåga som kanske är minst påverkbar. För honom är spelförståelsen möjligtvis en av de förmågor som är minst träningsbara, eftersom intelligens till viss del är en färdighet som du fått från arvet, det är en av begåvningarna du har som spelare:

(Spelförståelse) It's very important, it's highly important. Because it is one of those things which are maybe the least trainable. Because intelligence is for a part, of course nothing trainable. Because that is a thing you got from your father, your mother or whatever you believe in. (...) It is trainable, but it's not trainable in the sense that you can learn it to everyone in the same level.

Magnus Edlund menar att spelförståelsen är någonting som man ska lära sig så snabbt som möjligt. D.v.s. att spelarna i tidig ålder får lära sig förstå den teoretiska delen med exempelvis spelbarhet, att man på något sätt startar där men påpekar att det samtidigt också behövs praktiseras i träning. Han vill då väva in det med spelarna i tränings-sammanhang, i det som han då kallar för speluppfattningen. Magnus skiljer även mellan defensiv och offensiv spelförståelse och speluppfattning. I försvarsspelet handlar det om beslut som måste fattas när spelaren inte har bollen. Att förstå vad det innebär att vara på försvarssida, att inneha täckning och markering etc. Spelaren ska bl.a. också avgöra vilket avstånd denne ska vara i förhållande till motståndaren, om han/hon ska gå in framför eller bakom osv. Magnus jämför den offensiva speluppfattningen med att när spelaren har bollen så ska denne istället titta upp, veta var han/hon ska spela bollen, veta var denne ska skjuta, om man ska finta etc. Den offensiva spelförståelsen och speluppfattningen inkluderar alltså mer offensiva beslut. Magnus är dock väldigt noga med att lyfta fram den defensiva spelförståelsen och speluppfattningen, den är i hans tycke minst lika viktig. Han anser då att vi måste bli bättre på att urskilja de två typerna av spelförståelse och speluppfattning:

Där tycker jag vi är lite slarviga ibland och bara pratar om playmakers och split vision och sådana där saker liksom som..., men vad är det egentligen?

Som spelare så anser Nordin att det är viktigt att ha en god spelförståelseförmåga eftersom fotbollen numera går så pass fort. Speciellt i centrala positioner menar han, eftersom det oftast är många spelare centralt i banan och spel på små ytor, vilket gör att spelarna där får mindre tid på sig:

... eftersom fotbollen går, det går så fort nu så då måste du vara relativt smart, speciellt om du spelar centralt på en fotbollsplan, speciellt som innermittfältare måste du ha det. (...) För att oftast så är ju., alltså centralt är det ju alltid mycket folk, det är oftast spel på små ytor.

Spelförståelseförmågan är påverkbar genom träning, frågan är i hur stor omfattning?

Remco anser som sagt att spelförståelsen kanske är den förmåga som är minst träningsbar. Han menar att det går att träna, men att förmågan inte är träningsbar på det sätt att du kan lära det till alla på samma nivå. Detta eftersom han anser att intelligensen till en viss del är en begåvning som spelaren fått genom arvet. Remco nämner också att den sociala miljön kan påverka. Hur barn exempelvis stimuleras i hemmen genom en viss frihet eller begränsning där de inte tillåts göra vissa saker för att de exempelvis anses vara för små eller för unga. Remco tar upp den holländska kulturen som han anser är väldigt fri och tillåtande. Han beskriver det holländska folket som "free thinkers", där de har friheten till att göra saker och ting inom vissa ramar. Den här möjligheten med den här friheten ger holländarna en massa valmöjligheter vilket enligt honom även utmärks på fotbollsplanen och genom det sätt som Holland spelar fotboll:

...we are free thinkers in Holland in a way that we are free to do what we want to do in a certain way. We have a lot of freedom. And this lot of freedom gives us a lot of choices. And you play also like that.

Att det här är någonting som är utvecklingsbart och som går att träna på är Magnus helt övertygad om. Magnus anser att människan inte föds med färdiga fotbollslösningar och lyfter fram världsspelaren Lionel Messi som exempel. Han menar att anledningen till att Messi agerar som han gör på fotbollsplanen är för att han gjort det tidigare en massa gånger i andra tränings- och matchsammanhang. Magnus tror dock att Messi är exceptionellt begåvad för att ta till sig de här sakerna. Magnus säger sig själv inbilla och tro att ju oftare man upprepar och nöter saker, desto tjockare blir trådarna i hjärnan vilket medför att människan borde kunna frige fler och snabbare impulser. Som tränare kan han inte med 100 procent säkerhet säga att någon spelare har bättre förmågor och förutsättningar att utveckla spelförståelse än någon annan i laget. Magnus finner det svårt att svara på vad som avgör om två spelare lägger ner samma dos av träning, gör exakt samma saker, men att den ena blir världskänd och den andre blir en medioker division 3-spelare. Kanske är det en genetisk faktor som i slutändan avgör, att spelaren som lyckas har gener som matchas bättre ihop med just den här idrotten. Eller är det en fysisk eller mental faktor som är skillnaden? Det har Magnus svårt att svara på, han vet bara att spelförståelsen är utvecklingsbar genom träning.

Roger tar också upp varför vissa spelare har förmågan att hitta lösningar som sedvanliga människor inte tänker på:

... vi ser på plan att de kan hitta lösningar som vi kanske inte själva tänker på. Men går man tillbaka och tittar på de här spelarna; "Vad var det han eller hon gjorde? Jo hon gjorde så, okej. Har hon gjort det förut?" Så visar det sig att det är en standardlösning för den här spelaren. För oss i just den här situationen så var det en; "Oj, det såg ju överraskande ut".

Så att normalt sätt är det standardlösningar man använder i matcherna, sen på träning kan man göra nya lösningar. För en situation som man automatiserar blir en standardlösning för den spelaren.

För Roger så handlar det helt och hållet om träning. Han förklarar att det i dagsläget inte finns någon forskning som pekat på att spelförståelsen är någonting som är medfött. Enligt honom är inte spelförståelseförmågan så pass viktig för människas fortlevnad genom alla dessa miljarder år, på det sätt att spelförståelsen satt sig i en gen:

För egentligen om det ska vara med så ska det sitta på något sätt i våra gener, och spelförståelse i fotboll är inte så viktig för människans fortlevnad genom alla miljarder år att det sitter som en gen.

Däremot så menar Roger att det istället kan handla om någonting annat som inte har med fotboll att göra. Till exempel säger han att människan kopplar på andra saker som exempelvis arbetsminnet i hjärnan, vilket forskningen visat att arbetsminnet är någonting som anses vara medfött. Istället för en fotbollsgen som påverkar spelförståelsen så kan det istället handla om vilken kapacitet man har med arbetsminnet. Roger förklarar då att det finns ett korttidsminne och ett långtidsminne och ger ett exempel på fotbollsplan där en spelare med bollen uppfattar att en lagkamrat kommer på högerkanten. Spelaren uppfattar också att det kommer en medspelare på den andra kanten vilket gör att långtidsminnet och korttidsminnet växlarbetar så att spelaren kan finna en alternativ lösning till situationen. Om detta är någonting som påverkar spelförståelsen kan inte Roger svara på. Han vet bara att det inte finns någon fotbollsgen och menar då att spelförståelsen är någonting som med 100 procent säkerhet kan utvecklas genom träning.

Spelaren Nordin anser att spelförståelsen till viss del är utvecklingsbar och tror att spelaren får bättre spelförståelse genom rutin och erfarenhet. Nordin tror även att spelaren måste ha det från början om spelaren ska kunna bli riktigt bra på det:

Jag tror att du kan utveckla den en liten bit liksom, men jag tror att du måste ha det från början för att kunna ta den till en extra nivå liksom.

Nordin tror då att det kanske är genetiken och arvet som haft en påverkan, att man redan som liten fått med sig förmågan. Nordin tror också att det har att göra med hur man tränar som ung, för att senare ju äldre man blir också lära sig genom rutin och erfarenhet.

Hur skulle man i sådana fall kunna utveckla den här förmågan?

Roger säger att spelaren själv lär sig mycket genom att gå ut och träna på egen hand efter att man har sett på fotboll på exempelvis tv eller internet. Alltså att spelaren utövar och försöker imitera samma sak praktiskt som det spelaren upplevt teoretiskt, speciellt teknik men också bitar av spelförståelse. Roger pratar om att hitta en nivå för varje spelare så att spelarna får chansen att öva på den nivå de själva ligger på. Det gäller då att försöka nivåindela spelarna så att det går lagom fort för spelarna efter den nivå de klarar. Istället för att det går för snabbt och spelaren misslyckas, vilket då leder till bristande självförtroende och negativa bilder i huvudet. Samtidigt så gäller det att ligga precis på gränsen och jobba på sin egen högstanivå för att utvecklas:

... men ska du utvecklas så ska du ju inte fortsätta att ligga och träna i den nivån då, utan då ska du ju försöka att komma upp en nivå. Så att du hela tiden ligger och jobbar på din egen högstanivå.

Roger lyfter även fram det han kallar för ett positivt ledarskap där tränaren är uppmuntrande och tillåtande i sitt förhållningssätt, så att ungdomsspelarna får möjligheten att pröva och öva utan att bli negativt kritiserade så att de blir rädda för att arbeta på sin högsta nivå. Han ser även att tränaren så mycket som möjligt har en personlig touch på träningarna så att alla spelarna känner sig uppmärksammade och upplever att tränaren arbetar med just den spelaren, även om det är ett lagspel och många på träningarna.

Magnus tycker det bör spelas mer fotboll för att utveckla spelförståelsen. Det anser han att vi gör alldeles för lite. Han menar att tränarna är för övningsorienterade. Kanske fokuseras det för mycket på själva övningarna istället för att rikta uppmärksamheten på vad och varför man som tränare vill nå ut med just detta till spelarna, och även hur man vill göra det. Magnus förespråkar om att övningar ska vara mer funktionella och matchlika. På frågan hur man bör träna spelförståelsen svarar Magnus:

Spela fotboll. Det gör vi för lite, det är det som är problemet. Alltså vi är för övningsorienterade, vi tror att det är övningar som gör.., alltså övningen i sig.

Han nämner även att det ska tränas mer positionsanpassat och detta för att koppla det till matchen. Det handlar om att göra det så matchlikt som möjligt. Han menar då att det aldrig går att få det till att bli 100 procent matchlikt, men att komma nära det, kanske 80 – 90 procent matchlikt så har man åtminstone kommit en bra bit på vägen anser Magnus. Tränaren ska också ta hänsyn till spelarens roll och spelarens egenskaper för att utveckla spelförståelse som anpassar sig efter den spelaren. Detta tycker Magnus att man gör genom att arbeta på ett ”sokratiskt” sätt; ställa mycket frågor, ge förslag på alternativ men samtidigt lyssna på spelaren.

Remco talar om ”the Dutch way” vilket kan likna det matchrelaterade och sokratiska förhållningssätt som Magnus förespråkade. För Remco handlar det om att göra övningarna så matchlika som möjligt, d.v.s. att övningarna inte bara blir isolerade. Övningarna ska enligt Remco alltid ha en anknytning till spelet och matchen att göra. Istället för att tränarna alltid

ska berätta för spelarna vad de ska göra, så menar Remco att tränarna borde ge spelarna alternativa lösningar som istället uppmuntrar till eget tänkande och beslutsfattande.

The way Dutch teach their players is that we give exercises which are game football related. So which are not isolated situations, which has always a resemble to the game. And we give them solutions. We don't tell them what to do.

Remco vill hellre uppmuntra och stimulera spelarna till att själva tänka och ta beslut. Det bästa beslutet enligt honom är ett beslut som spelaren själv har valt, dessutom menar han att det alltid är bättre att ta ett beslut som spelare, än att inte ta ett beslut alls.

I Holland säger man också att den bästa träningen sker genom spelet som spelas elva spelare mot elva, men att övningarna måste förenklas för att oftare och enklare kunna nå syftet. Remco är också kritisk till övningar som saknar koppling till spelet. För tränaren är det då viktigt att ha ett syfte med övningen som tränaren också kan förklara:

Because if they (the players) know why you are doing an exercise, they are also more involved in it, and they are more related to it. And then they can also make the relation to the game. Because that's also something which I miss in training a lot. I see sometimes very nice and complicated exercises. But I don't see the link towards the game. And then I., do these players actually see?

But I think any exercise is important in the sense that how you address the exercise. (...) So this is more the way., it has nothing to do with the exercise in the sense... Because I think there is the... It's not the box you're talking about, but it's the content of the box.

Diskussion

Resultatdiskussion och konklusion

I denna del så kommer vi att diskutera det som har tagits upp i rapporten utifrån den teoretiska referensmodellen samt med utgångspunkt i det som intervjupersonerna har delgett.

Roger nämnde Sven-Göran Erikssons arbetssätt för att skapa en individuell och kollektiv spelförståelse för varje specifik roll, men också en total spelförståelse som helhet. När det gäller spelarnas relationer så anser Magnus att spelarna inte behöver prestera bra tillsammans bara för att de har en god relation privat. Detta eftersom spelarna kanske inte har samma fotbollstänk samtidigt som de inte triggas igång varandra. Även Remco är inne på samma spår och menade att spelarna som är väldigt nära varandra kanske till och med favoriserar varandra på plan och därmed kanske inte ser andra tillgängliga lagkamrater. Från tidigare erfarenheter så har även Remco haft spelare som inte kunnat tolerera varandra, vilket även det haft en negativ effekt för laget.

Som den teoretiska förklaringsmodell från Frisk & Ström (1997) beskriver, så anser vi att rollerna och arbetsuppgifterna spelar roll för den sociala spelförståelsen. Det kan både finnas för- och nackdelar med informanternas perspektiv. Exempelvis som de nämner så behöver det

inte betyda att man måste prestera bra tillsammans på fotbollsplanen bara för att man har en god relation vid sidan av fotbollen. Däremot så skulle det kunna innebära att en stark grupp med öppet klimat kan höja prestationen och utvecklingen.

Vi tror att en sammansvetsad grupp som har utvecklat en hög sammanhållning kan gynna spelförståelsen. Spelarna i dessa team i ett öppet klimat vågar då kommunicera med varandra för att utveckla varandra individuellt men också som lag. Det finns då ingen rädsla för att ge konstruktiv och ärlig feedback till lagkamraterna, samtidigt som spelarna också kan ta det på rätt sätt. Ett välutvecklat och effektivt team har tillit och struktur samtidigt som teamet lägger mer vikt på arbete och produktivitet (Wheelan, 2010). I dessa team finns det en tillfredställelse, förståelse samt acceptans över roll- och arbetsfördelningen. Tilliten som finns för laget och lagkamraterna innebär att spelare kan ta emot feedback på ett optimalt sätt utan någon misstro. För att ta ett exempel i ett fotbollssammanhang så skulle det kunna vara att en spelare vill genomföra ett väggspel, medan lagkamraten hade en annan bild av situationen och istället löpte i djupled. Situation rann då ut i sanden. Vi tror då att spelarna hade kunnat utveckla spelförståelsen för dessa situationer genom att kommunicera med varandra. Visserligen är varje situation unik, men genom en dialog skulle spelarna kunna få ett gemensamt tänk och skapa sig en spelförståelse för dessa situationer.

När det gäller den perceptuella förmågan av spelförståelse så verkar informanterna vara överens om att det perceptuella absolut är nödvändigt för att kunna förse hjärnan med information. De anser alla att både hörseln men framförallt synen är viktig för den perceptuella förmågan och inhämtningen av information och stimuli. Remco menar att det sedan är upp till hjärnan att tolka och bearbeta informationen.

För att vara uppdaterad som spelare så är det väldigt viktigt att samla in information och orientera sig, för att hjärnan sedan kognitivt ska kunna bearbeta informationen. Ett exempel i ett fotbollssammanhang skulle kunna vara; ”när ska jag som spelare använda den här informationen, var ska jag använda den och hur ska jag använda den?” Den perceptuella förmågan ger spelaren information om att motståndarna är oorganiserade, det finns möjlighet här att snabbt kunna ställa om och kontra. Samspelet med hjärnan säger då; ”är det fler lagkamrater som följer med i anfallet, eller är det bättre att jag håller i bollen och väntar in medspelarna”? Som Alm & Fallby (2010) säger så identifieras alla intryck oavbrutet mot tidigare erfarenheter som inträffat under tränings- och matchsammanhang. Har spelaren varit i liknande situationer förut så kanske informationen snabbare bearbetas, samtidigt som även beslut och utförande kan ske fortare.

Det sker ett viktigt samspel mellan det perceptuella och det intellektuella. Den perceptuella samlar intrycken medan det intellektuella bearbetar informationen. Det intellektuella och den kognitiva förmågan är enligt informanterna väldigt centrala för spelförståelsen. De menar som tidigare nämnts att det första steget handlar om att samla in informationen, men att det i slutändan den kognitiva förmågan som måste tolka och bearbeta informationen för ett beslut och agerande. För Remco så handlar just den här delen om spelförståelse, d.v.s. förmågan att bearbeta informationen. Ju mer spelaren kan göra med informationen, desto bättre är spelarens förståelse för spelet. Det handlar om att snabbt omvandla informationen till ett

korrekt beslutstagande vilket ger spelaren mer tid men också fler möjligheter. Det är även någonting som Nordin anser är viktigt, att hela tiden vara påkopplad och veta vad man som spelare har omkring sig, för att underlätta beslutstagandet redan innan spelaren fått bollen. Roger pratar om ett register av positiva bilder som spelaren har i hjärnan. Utifrån dessa bilder har spelaren skapat sig färdiga lösningar redan innan situationer uppstår. Det är en form av automatiserade saker som spelaren tränat in tidigare. För spelaren är det standardlösningar som har automatiserats. Magnus tror att ju oftare människan upprepar och nöter saker, desto tjockare blir trådarna i hjärnan, vilket medför att människan borde kunna frigöra fler och snabbare impulser. Det går då snabbare att bearbeta informationen för att sedan ta beslut och agera på planen. Vi tror att ju mer utvecklad fotbollsintellektualitet som spelaren innehar, desto snabbare och desto fler korrekta beslut kan spelaren fatta på fotbollsplanen.

Roger anser att spelaren inte behöver vara blixtsnabb i fotboll. Spelaren utvecklar då andra egenskaper som kompletterar fysiken, exempelvis teknik och spelförståelse. Magnus anser att det ska finnas en form av jämvikt när det gäller fysisk, teknisk och taktisk förmåga. Det spelar ingen roll om du har en bra perception om du inte har tillräckligt bra tillslag eller bra bollmottagning. Magnus beskriver det som en pall med tre ben som behöver balans och jämvikt. För Remco så har fysiken ingenting med spelförståelsen att göra. Det är enligt honom endast någonting som kompenserar bristen av spelförståelseförmågan. Han menar då att spelaren inte utvecklar sin intelligens genom att exempelvis träna snabbhet. Men även Remco menar att spelaren behöver andra egenskaper som exempelvis teknik för att kunna genomföra sin tanke. Liksom Magnus redogörelse om pallen så anser Remco att en god kombination av egenskaper är att föredra.

För att spela på en viss nivå så tror vi liksom informanterna att det behövs en viss grad av spelförståelse som möjliggör spel på just den nivån. Men spelaren behöver även en viss grad av teknik och fysik. Det är som informanterna säger, att en kombination är att föredra. Ju mer utvecklad spelförståelse, teknik och fysik, desto högre nivå klarar spelaren av att spela på. Så vad borde man då prioritera, om man nu ska prioritera något? Förvisso behövs en god teknik för att klara utföranden, men spelaren bör nog som Roger säger först ha tanken för att sedan kunna utföra det som beslutats. Å andra sidan, finns inte tekniken för att utföra momentet så är även tanken ganska meningslös.

Vi delar även uppfattning med Remco om att den fysiska (och även den tekniska) förmågan inte är någonting som vi tror förstärker och utvecklar spelförståelseförmågan. Det är snarare någonting som kompenserar spelförståelsen. Indirekt så kommer fysiken och tekniken att hjälpa dig att utföra den tankemässiga processen, men vi tror inte fysiken har någon direkt koppling till det intellektuella och spelförståelsen. Däremot så tror vi liksom Alm & Fallby (2010) att en bättre kroppskontroll genom koordinativa och motoriska kvaliteter, hjälper spelaren att kunna rikta mer uppmärksamhet på spelet.

Alla fyra informanterna anser att spelförståelseområdet är viktigt i fotbollssammanhang, som spelare och den är till och med helt avgörande enligt Roger. Han menar att allting utgår från spelförståelsen och att det sedan behövs teknik för att kunna utföra tanken. Det första steget är dock att först kunna identifiera och se när tekniken ska användas. Spelarens egenskaper måste

vävas in i ett spel som passar laget, vilket blir helt avgörande om rätt beslut och utföranden inte kommer i rätt lägen. Remco anser att ju mer spelaren kan göra med informationen som samlats in, desto bättre är spelarens förståelse för spelet. Spelförståelsen är viktig för att snabbt omvandla informationen till ett korrekt beslutstagande, vilket ger spelaren mer tid men också fler möjligheter på planen. Framförallt så är spelförståelsen viktig eftersom det enligt honom är en förmåga som kanske är minst påverkbar. Han menar att spelförståelsen till viss del handlar om intelligens, en begåvning som spelaren fått från arvet. Spelförståelsen är även någonting som blivit väldigt viktig i takt med fotbollens utveckling. Nordin anser att fotbollen numera går så fort vilket innebär att spelarna får mindre tid på sig. Speciellt centralt i banan där det är spel på mindre ytor. Även här håller vi med informanterna. Du behöver som spelare vara så bra förberedd som möjligt inför nästa moment och tänka ett steg före motståndaren. Vi upplever att spelarna kan dra fördelar av en god spelförståelseförmåga genom det som informanterna säger; ta rätt beslut och vinna tid åt sig själv och laget. Den yttre och faktiska tiden i en fotbollsmatch är alltid 90 minuter plus stopptid. I en situation där en spelare tar emot bollen innan en motståndare sätter press, skulle den faktiska tiden kunna röra sig om en halv sekund. Det kan tyckas vara väldigt lite tid, men för en spelare med god spelförståelse kan den inre tiden, d.v.s. den tiden som upplevs av spelaren, kännas mycket längre. Den skickliga spelaren har då genom den information som samlats in redan i förväg förutsett situationen och har sin avsikt klar i huvudet vilket sen bara behöver genomföras när spelaren väl får bollen. Med spelmönstret i huvudet kan då spelaren simulera handlingar och spela upp tänkbara scenarior i sina tankar. Spelaren ligger därmed steget före redan innan den fått bollen (Alm & Fallby, 2010). Det finns alltså tid att tjäna med hjälp av en god spelförståelseförmåga, både åt sig själv genom att ligga steget före, men också åt laget genom att sätta lagkompisar i bra situationer.

Informanterna menar även att det finns olika typer av spelförståelse. Det Magnus pratar om är olika typer av spelförståelse, handlar om den defensiva och offensiva spelförståelsen. Han tycker att det nästan bara pratas om playmakers, splitvision osv. riktat till den offensiva spelförståelsen. Dessa bör urskiljas och han menar då att det också bör läggas vikt vid den defensiva spelförståelsen, vilket exempelvis omfattar markering, press, veta vad försvarssida är etc. Detta är även något Remco nämner när han pratar om olika typer av spelförståelse. Det han nämner är att försvararen jobbar med en annan typ av spelförståelse än det som anfallaren eller mittfältaren gör. Eftersom försvararen inte har lika mycket boll som mittfältaren så handlar det mer om att veta när man ska pressa, markera o.s.v., precis det som Magnus säger.

Spelförståelsen går att utveckla, förmågan är enligt informanterna någonting som är träningsbar. Däremot menar Remco att spelförståelsen kanske är den förmåga som är minst påverkbar. Han menar att det går att träna, men att förmågan inte är träningsbar på det sättet att du kan lära ut det till alla på samma nivå, eftersom intelligensen enligt honom till en viss del är en begåvning som du fått genom arvet. Remco nämner också att den sociala miljön kan påverka och frågar sig hur barn egentligen stimuleras? Håller man dem i koppel eller är man som förälder mer tillåtande? Magnus anser att människan inte föds med färdiga fotbollslösningar. Att det här är någonting som är utvecklingsbart och som går att träna på är Magnus helt övertygad om. Varför vissa spelare lyckas som fotbollsspelare och andra inte,

har Magnus inget riktigt bra svar på. Han ställer sig frågan om spelaren som lyckas kanske har gener som är mer matchande för just fotboll? Kanske är det en genetisk faktor som i slutändan avgör? För Roger är det här någonting som helt och hållet är träningsbart. Detta eftersom fotbollen inte varit så betydande för människans fortlevnad att det satt sig i en gen hos människan. Vi är överens med informanterna om att spelförståelsen går att utveckla genom träning, men sedan ställer vi oss frågan i hur stor grad utvecklingen kan ske? En av oss är mer inriktad mot Rogers perspektiv om att förmågan mer eller mindre går att utveckla oavsett förutsättningar. Han lyfter då även fram Nordins reflektion om att spelförståelsen kan påverkas av hur spelaren tränas som ung, och menar då att det mer handlar om miljö och hur spelaren stimuleras. Den andra av oss författare menar att arvet ändå har en viss betydelse i spelarens möjlighet att utveckla spelförståelseförmågan. Hur stor andel som handlar om arv, miljö, träning etc. kan ingen av oss svara på, men liksom den teoretiska modellen från Frisk & Ström (1997) så anser vi att både arvet och träningen har betydelse för utvecklingen av spelförståelse. Vi skulle även vilja lyfta fram miljöns påverkan, d.v.s. exempelvis en kreativ miljö som är tillåtande och stimulerande för spelaren.

Informanterna nämner flera sätt som det går att utveckla den här spelförståelseförmågan på. Dels hur man som tränare kan hjälpa sina spelare att träna, men informanterna lyfter även fram hur spelare själva kan tänka och utveckla sin egen förmåga. Roger nämner att spelare som tittar på exempelvis tv sedan kan utöva detta själva genom att imitera. Oftast handlar det om teknik men även delar av spelförståelse kan förekomma. Roger nämner också att det gäller att hitta rätt nivå för spelaren så att denne kan utvecklas i sin egen takt. Det gäller då att finna en nivå som spelaren kan hantera, men som också är kittlande och utmanande för spelaren. Ur ett tränarperspektiv så anser Roger att ett positivt förhållningssätt främjar spelarens utveckling. Det innebär att tränaren uppmuntrar spelaren till att fortsätta att försöka även om spelaren emellanåt misslyckas. Magnus förespråkar att det bör spelas mer fotboll och menar att tränarna är för övningsorienterade. Han jobbar efter att träningarna ska bli så matchlika som möjligt. Det kan handla om att försöka positionsanpassa träningen, vilket även Remco stärker genom idén om att den bästa träningen sker i spelet elva mot elva. Så matchlikt som möjligt och att alltid kunna koppla till match- och tänkbara spelsituationer är betydelsefullt. Både Magnus och Remco förespråkar om ett ledarskap som är mer uppmuntrande till att spelarna själva får tänka och ta beslut utifrån de alternativ och lösningar som föreslås.

Det som sägs från informanternas sida känns väldigt relevant för spelförståelseområdet. Utifrån erhållen kunskap från informanterna, bearbetad litteratur, samt genom egna diskussioner har vi sammanställt några exempel på hur det skulle kunna gå att utveckla spelförståelsen:

1. **Coachande förhållningssätt** – Uppmuntra spelarna till reflektion och ge dem tänkbara alternativ på hur situationer kan lösas, istället för direkta svar.
2. **Tillåta spelarna att försöka på egen hand** – Låt dem försöka gång på gång även om de misslyckas. Var tillåtande och uppmuntrande som ledare och lagkamrat.
3. **Prata fotboll** – Prata och fråga om lösningar och situationer som kan uppstå i spelet. Uppmuntra till reflektion. Sträva efter ett öppet kommunikationsklimat i laget.
4. **Förebilder** – Hur agerar de på planen? Reflektera och imitera.

5. **Titta på spelet** – Inte bara på bollen och målen, utan mer detaljerat om utförandet.
6. **Främja perceptionsförmågan i tidig ålder** – Uppmuntra spelarna till att samla in information istället för att enbart bli bolltittande.
7. **Tillåta kreativitet** – Ge spelarna utrymme att gå utanför boxen.
8. **Spontanidrotta** – Idrotta på dina egna villkor, hitta dina egna lösningar genom lek och glädje.
9. **Spela fotboll** – Betoning på spel. Match- och spelsituationer som är funktionella.
10. **Utmana spelarna** - Skapa lite svårare situationer än vad spelaren klarar av. Hitta nivån som både är utmanande men som också är hanterbar.
11. **Tillåta flera idrotter** – Mångsidigt rörelsemönster och andra synsätt från andra idrotter.

Metoddiskussion

Vi valde att jobba utifrån en kvalitativ ansats i denna uppsats. Metodvalet gjordes för att närmare komma i kontakt med informanterna. Avsikten var att ta del av deras kunskaper och erfarenheter kring detta spelförståelseområde. Ytterligare en del till metodvalet var att hitta personer som har varit verksamma inom fotbollsförbundet på något sätt och/eller som har internationell erfarenhet. Intervjupersonerna har fått redogöra deras uppfattningar om spelförståelse. Datainsamlingsmetoden har utgått från semistrukturerade intervjuer. Denna metod har varit gynnsam eftersom den låter de intervjuade utveckla sina idéer och tala mer utförligt om de ämnen som behandlats. En annan fördel med den semistrukturerade intervjun har varit att vi som intervjuare kunnat vara flexibla när det gäller frågornas ordningsföljd. Betoningen under intervjuerna har hela tiden legat på den intervjuade som haft möjligheten att djupgående kunna utveckla sina synpunkter. En kritik mot denna metod är att tidsomfånget varit mycket mer omfattande, jämfört med om exempelvis enkätundersökningar skulle ha genomförts istället. Dessutom har transkriberingen varit tidskrävande. Intervjufrågorna har tagits fram utifrån den teoretiska referensram och den modell som använts i studien. Den teoretiska referensramen har använts som grund för våra frågor, vilket stärker validiteten genom att frågorna kan kopplas till referensramen. Den inre validiteten har varit överensstämmande på ett bra sätt. Detta genom att våra begrepp varit överensstämmande med de begrepp som är på den empiriska nivån. Nackdelen med en teoretisk modell kan ha inneburit att vi begränsats i vårt tänkande utanför den teoretiska ramen.

Frågorna från intervjuguiden har försökt täcka modellens komponenter av spelförståelse, men någon del kan ha missats. D.v.s. frågorna har kanske inte varit helt valida och givit det svar som önskats. Ett exempel på detta kan vara på frågan gällande relationerna mellan individerna, ger den verkligen ett svar om social spelförståelse? Inte heller någon ordentlig pilotstudie har genomförts, vilket eventuellt skulle ha gjorts för att stärka våra frågor. För att skapa en så hög reliabilitet som möjligt, så har vi strävat efter att generera mer tillförlitliga svar genom intervjuer på informanternas hemmaplan där risken för stress och anspänning är mindre. När vi spelat in intervjuerna så har vi också använt oss av två ljudinspelare för att gardera oss och minimera risken för tekniska misstag. Samtliga intervjuer har skett med båda

oss uppsatsskrivare på plats, förutom vid ett tillfälle då vi författare befann oss på två olika orter. Den ena av oss ansvarade för frågorna under intervjun, medan den andra fanns till som stötning och kunde flika in med följdfrågor. Detta har varit bra utifall någon av oss glömt ställa någon fråga samtidigt som vi kunnat hjälpa varandra att göra anteckningar och formulera följdfrågor. En av intervjuerna utfördes även på engelska eftersom informanten ursprungligen kommer från Holland. Detta kan eventuellt haft en inverkan på resultatet, men vi uppsatsskrivare anser oss ändå komfortabla med det engelska språket. Transkriberingen av data fördelas och utfördes enskilt medan resultatet av intervjuerna alltid bearbetades tillsammans.

Vidare rekommendationer för kommande forskning skulle kunna vara att utveckla den teoretiska referensmodellen från Frisk & Ström (1997), eventuellt redigera och finna andra komponenter som har betydelse för spelförståelsen. Kanske blir det också enklare att förklara och lära ut spelförståelse om det finns en entydig definition av spelförståelse, genom att mer detaljerat beskriva vad det omfattar. Likaså även ta fram träningsanvisningar för hur man skulle kunna utveckla den här förmågan. Sedan skulle man kunna göra en mer omfattande och kanske till och med internationell studie. Intervjufrågor kan bearbetas för att skapa en högre validitet och rendera de svar som avses.

Webbaserade källor

Remco Boere

<http://se.linkedin.com/pub/remco-boere/14/236/32a>

http://en.wikipedia.org/wiki/Remco_Boere

http://cdn.magazin24.se/nyhetsbilder/120419_kff/1.jpg

Magnus Edlund

<http://guldalex.wordpress.com/2011/09/23/nya-tranare-i-blavitt-vem-ar-mikael-stahres-parhast-magnus-edlund/>

http://sv.wikipedia.org/wiki/Magnus_Edlund

http://nyheter24.se/incoming/article679824.ece/ALTERNATES/img514x344/BB2804_lfk.JPG

Roger Gustafsson:

http://sv.wikipedia.org/wiki/Roger_Gustafsson

http://farm3.static.flickr.com/2632/3842522081_e981b70845_o.jpg

Nordin Gerzic:

<http://www.ifkgoteborg.se/Global/Spelare/Nordin-Gerzic/nordin-gerzic-match-2012-960.jpg>

http://sv.wikipedia.org/wiki/Nordin_Gerzic

<http://www.ifkgoteborg.se/Vara-lag/Active-players/Nordin-Gerzic/>

Övriga:

http://www.rf.se/ImageVault/Images/id_2480/ImageVaultHandler.aspx

<http://fogis.se/om-svff/>

<http://fogis.se/om-svff/nationalsporten/>

<http://www.psykologguiden.se/www/pages/?Lookup=perceptuell+faktor%2C+perceptuell+f%F6rm%2C+perceptuell+snabbhet%2C+P-faktor>